سخنگوی وزارت امور خارجه:

قطعنامه مجمع عمومی سازمان ملل وجاهت قانونی ندارد

سخنگوی وزارت امور خارجه قطعنامه ضد ایرانی در مجمع عمومی سازمان ملل را فاقد وجاهت قانونی خواند و رویکرد بانیان قطعنامه در استفاده ابزاری از نهادهای بین‌المللی برای اعمال فشار علیه ایران را محکوم کرد.

به گزارش اداره کل اطلاع‌رسانی و امور سخنگویی وزارت امور خارجه، «سعید خطیب‌زاده» در واکنش به تصویب قطعنامه ضد ایرانی در مجمع عمومی سازمان ملل که به روال چند سال گذشته به پیشنهاد کانادا و با حمایت کشورهای اروپایی و رژیم صهیونیستی مطرح شد، این قطعنامه را فاقد وجاهت قانونی دانست و رویکرد بانیان قطعنامه در استفاده ابزاری از نهادهای بین‌المللی برای اعمال فشار علیه ایران را تقبیح کرد.

سخنگوی وزارت امور خارجه با اشاره به سابقه بسیاری از بانیان اصلی قطعنامه در نقض فاحش و سیستماتیک حقوق انسان‌ها بخصوص از طریق مداخلات نظامی در سایر کشورها و فروش تسلیحات به رژیم‌های دیکتاتور و خودکامه، گفت: قطعنامه‌ای که روز گذشته در مجمع عمومی سازمان ملل با رای کمتر از نیمی از کشورهای عضو سازمان ملل و عدم همراهی بیش از ۱۱۰ کشور تصویب شد، همان متنی است که چندی قبل در کمیته سوم مجمع عمومی با آرای مشابه تصویب شده بود و طبق رویه کاری سازمان ملل در صحن مجمع عمومی تایید گردید.

خطیب‌زاده با ابراز انزجار از عمق نفاق بانیان قطعنامه که تحت تاثیر قلدرمآبی آمریکا چشمان خود را به روی تروریسم اقتصادی این کشور علیه ملت ایران بسته و به جای محکوم نمودن تحریم‌های غیرقانونی و ضدبشری آمریکا، عملا خود را در سطح همدستان رژیم آمریکا تقلیل داده‌اند، به کانادا و دیگر حامیان اصلی قطعنامه توصیه کرد رفتار مداخله جویانه و غیراخلاقی در قبال ملت‌های مستقل را متوقف نمایند.

سخنگوی وزارت خارجه تصریح کرد: چنین اقدامات غیرسازنده‌ای نه تنها کمکی به ارتقای وضعیت حقوق بشر در سطح جهانی نمی‌کند بلکه صرفا موجب دامن زدن به کلیشه سازی‌های منفی و برچسب‌زنی سیاسی علیه کشورهای مستقل می‌شود.

وی افزود: اقدام دولت کانادا و دیگر بانیان این قطعنامه که مصداق بارز سوء استفاده از مفاهیم و ارزش‌های متعالی حقوق بشری برای پیشبرد اغراض کوته بینانه سیاسی است، محکوم و فاقد هرگونه وجاهت و اثر قانونی می‌دانیم.

خطیب‌زاده با اشاره به این واقعیت که این بار نیز همانند رای گیری در کمیته سوم، از حدود ۱۹۰ کشور عضو سازمان ملل متحد، ۱۱۴ کشور از حمایت از این قطعنامه خودداری کردند، اقدام کانادا و بانیان اصلی قطعنامه را در راستای سیاست فرافکنی این کشورها در حوزه حقوق بشر توصیف نمود و تاکید کرد که تکرار گزارش‌های جعلی و کذب از سوی این دسته از کشورها علیه مردم ایران صرفا باعث بی‌اعتباری بیشتر ادعاهای حقوق بشری آنها خواهد شد.

شایان ذکر است قطعنامه پیشنهادی کانادا علیه ایران که از چندین سال قبل در چارچوب تقسیم کار مشخص بین مجموعه‌ای از کشورهای غربی، در نیویورک مطرح می‌شود، روز گذشته در مجمع عمومی سازمان ملل تصویب شد. این قطعنامه قبلا در کمیته سوم مجمع عمومی به تصویب اولیه رسیده بود. کمتر از ۸۰ کشور شامل رژیم صهیونیستی، آمریکا، عربستان سعودی، بحرین، امارات، آلبانی، انگلیس، کانادا، فرانسه و آلمان به این قطعنامه رای مثبت دادند. با وجود این، اکثریت اعضای سازمان ملل که تعدادشان به حدود ۱۱۵ کشور می‌رسد از حمایت از این قطعنامه خودداری کردند که نشانه روشنی از نارضایتی قاطبه کشورها با رویکرد متکبرانه و گزینشی بانیان قطعنامه است.

پیش از این سخنگوی وزارت خارجه کشورمان با اشاره به فهرست حامیان و بانیان قطعنامه‌های ضد ایرانی، اقدام کانادا در گردهم آوردن «جمعی از حکومت‌های بدسابقه در عرصه حقوق بشر» شامل رژیم‌های آمریکا، رژیم صهیونیستی و بحرین برای آموزش حقوق بشر به مردم ایران را مایه شرمساری دانسته و از مقامات کانادا خواسته بود توجه خود را معطوف اصلاح عملکرد ضد بشری خود در داخل و خارج از این کشور نمایند و ضمن توقف سیاست نظام‌مند این رژیم در نسل کشی بومیان کانادا، پاسخگوی همدستی در ارتکاب جنایات ضد بشری رژیم‌های عربستان و اسراییل علیه مردم یمن و فلسطین باشند.

سفیر و نماینده دائم کشورمان نزد سازمان‌های بین‌المللی:

احیای برجام نیاز به سند جداگانه ندارد

سفیر و نماینده دائم کشورمان نزد سازمان‌های بین‌المللی مستقر در وین در واکنش به اظهارات مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی درباره چگونگی برگشت‌پذیری کاهش تعهدات برجامی ایران تصریح کرد که این توافق دوباره مذاکره نخواهد شد و در صورت احیای آن، نیازی به سند جداگانه نخواهد بود.

به گزارش ایسنا، کاظم غریب آبادی در توئیتی نوشت: همانگونه که قبلا هم گفتم، تنها نقش آژانس، نظارت و راستی آزمایی اقدامات مرتبط هسته ای و ارائه گزارشات بروز رسانی واقعی در این خصوص است. ارائه هرگونه ارزیابی در مورد اینکه این تعهدات چگونه اجرا می شوند (به‌عنوان مثال، اشاره به عباراتی مانند نقض)، قطعا فراتر از ماموریت محوله به آژانس بوده و باید از آن اجتناب شود. وی تصریح کرد: آژانس نقش و سهم خود را به هنگام مذاکرات برجام ایفاء کرد. تعهدات اعضاء و وظایف آژانس به طور ظریف و دقیقی مکتوب شده و مورد توافق قرار گرفت و هر طرفی می داند که برای اجرای توافق چه کاری باید انجام دهد.

سفیر کشورمان با تاکید بر اینکه «برجام مورد مذاکره مجدد قرار نمی گیرد» خاطر نشان کرد: در صورت احیای آن، ضرورتی برای یک سند، توافق یا تفاهم جدید در رابطه با نقش آژانس نیز وجود ندارد. نیازی نیست که وضعیت را پیچیده تر کنیم.

رافائل گروسی مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در گفت‌وگو با خبرگزاری رویترز مدعی شد احیای برجام در دوره ریاست‌جمهوری جو بایدن نیازمند حصول توافقی جدید است چرا که شرایط نسبت به گذشته تغییر زیادی داشته است.

وی ادعا کرد که موارد تخطی از برجام خیلی بیشتر از آن است که بتوان به راحتی به آن بازگشت. مدیر کل آژانس در ادامه این ادعا افزود: نمی‌توانم باور کنم که خیلی راحت از بازگشت به خانه اول حرف می‌زنند چرا که خانه اول دیگر وجود ندارد.

گروسی ادعای خود را اینگونه ادامه داد: واضح است که باید پروتکل یا یک توافق یا تفاهم‌نامه یا اسناد کمکی باشد که به طور واضح مشخص کند چه کاری باید انجام شود. اما (مسئله این است که در مقایسه با قبل) مواد هسته‌ای بیشتر، فعالیت بیشتر و سانتریفیوژهای بیشتری وجود دارد و موارد بیشتری هم در حال اعلام است. خوب، این‌ها چه می‌شود؟ این سوالی برای آن‌ها در سطح سیاسی است که باید درباره آن تصمیم بگیرند.

این ادعای گروسی در حالی است که اقدامات ایران در راستای کاهش تعهدات برجامی بعد از خروج یکجانبه آمریکا و بدعهدی طرفین اروپایی، انجام شد. ایران ۲ سال پس از خروج یکجانبه آمریکا از برجام و تعلل طرف‌های اروپایی در عمل به تعهداتشان در این توافق، گام‌هایی را تحت نظارت آژانس برای کاهش تعهداتش آغاز کرد.

بر این اساس، ایران ۱۵ دی‌ماه ۱۳۹۸، با صدور بیانیه‌ای آخرین گام کاهش تعهدات برجامی خود را اعلام کرد که طبق آن، تهران دیگر هیچ محدودیتی در حوزه عملیاتی (شامل ظرفیت غنی‌سازی، درصد غنی‌سازی، میزان مواد غنی‌شده و تحقیق و توسعه) نخواهد داشت و از این پس، برنامه هسته‌ای ایران فقط بر اساس نیازهای فنی خود پیش خواهد رفت و همکاری با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی نیز طبق روال ادامه می‌یابد.

جمهوری اسلامی ایران همواره اعلام کرده است در صورت بازگشت آمریکا به برجام و اجرای تعهدات برجامی از سوی دیگر طرف های این توافق بین المللی، گام های برداشته شده در مسیر کاهش تعهدات برجامی از سوی تهران به سرعت برگشت پذیر خواهد بود.

چهارسوی سیاست

پاسخ وزیر امور خارجه به اظهارات پمپئو؛

خودتان شرکت‌های آمریکایی را از بازار ایران محروم کردید

وزیر امور خارجه در حساب کاربری خود در توییتر خطاب به وزیر خارجه آمریکا نوشت: محدودیت‌های خودتان است که شرکت‌های آمریکایی را از بازار ایران محروم کرده است.

به گزارش اداره کل اطلاع رسانی و امور سخنگویی وزارت امور خارجه محمد جواد ظریف در توییتر نوشت: «وزیرخارجه پومپئو؛ در حقیقت این محدودیت‌های خودتان است که شرکت‌های ایالات متحده را مورد تحریم قرارداده و از بازار ایران با آن منابع انسانی و طبیعی بی‌نظیر، محروم کرده است و این سیاست غیرقانونی "شکست حداکثری‌تان" بود که قرارداد بوئینگ برای ۸۸ هواپیمای مسافربری را لغو کرد – که هزینه آن، جان ایرانی‌ها و فرصت‌های شغلی آمریکایی‌ها بود.»

مایک پمپئو وزیر خارجه آمریکا در گفت‌وگویی با واشنگتن اگزمینر در اظهاراتی خصمانه و بدون استناد به مدارک مستدل، مدعی شد: سپاه پاسداران انقلاب اسلامی فقیرتر از حالتی هستند که اگر سیاست‌های دولت قبلی باقی می‌ماند، می‌بود و فکر می‌کنم حدود ۷۰ میلیارد دلار فقیرتر شده است.

وی افزود: این پول دیگر در دست‌های آنها نیست. بیاییم و به ایرانی‌ها پاداش بدهیم؟ برای آن‌ها رهایی اقتصادی قائل شویم؟ به فرانسوی‌ها یا انگلیسی‌ها اجازه دهیم در آنجا تجارت کنند؟ به یاد داشته باشید حتی در دوران توافق هسته‌ای، شرکت‌های آمریکایی مجاز نبودند آنجا تجارت کنند. این چقدر عجیب است؟

استاد حقوق بین الملل:

سیاسی کردن FATF به ضرر منافع ملی کشور است

یک استاد حقوق بین الملل سیاسی کردن FATF را به ضرر منافع ملی کشور دانست و گفت: باید گفت و گوی ملی بین موافقان و مخالفان تصویب لوایح مرتبط با FATF در کشور شکل بگیرد و تصمیمی اتخاذ شود که منافع ملی را به بهترین شکل تامین کند.

«یوسف مولایی» در گفت و گو با ایرنا گفت: فرایند تصویب لوایح مربوط به FATF یک موضوع کاملا کارشناسی است و بانک مرکزی، وزارت های اقتصاد و دارایی و صنعت و معدن که درگیر این موضع هستند باید فعال‌تر شده ودر این رابطه نظر بدهند.

این استاد حقوق بین الملل گفت: FATF به عنوان یک نهاد بین المللی، وضعیت بهتر سرمایه گذاری‌های اقتصادی را رصد می کند و همانند پزشکی است که بدن را معاینه و جواز سلامت صادر می کند. این نهاد است که مشخص می کند اقتصاد ایران برای سرمایه گذاری اقتصادی سالم است یا خیر؟ شخص نمی‌تواند برای خود جواز سلامت صادر کند تا در نهادی استخدام شود بلکه باید نهاد مربوطه این گواهی را صادر کند.

وی افزود: اگر گواهی سلامت اقتصادی برای کشور ما صادر نشود، بازارهای جهانی به روی ایران بسته می‌شود و ما نمی‌توانیم به لحاظ عملیات بانکی بین المللی، مبادلات اقتصادی خود را انجام دهیم.

مولایی گفت: کسانی که در تصویب FATF گره می اندازند اطلاعات چندانی در مورد پیامدهای این اقدام خود ندارند و یا نمی‌خواهند این مجوز سلامت را داشته باشند.

این استاد حقوق بین الملل سیاسی کردن FATF را متاثر از رقابت گروه‌های سیاسی عنوان کرد و گفت: سیاسی کردن این موضوع باعث فراموشی منافع ملی و حقوق ملت شده است در حالی که مسوولان در مقابل حقوق مردم وظیفه دارند و باید در قبال مسئولیت هایشان پاسخگو باشند.

وی با بیان اینکه همه باید در قبال زندگی و معیشت مردم جوابگو بوده و کارشناسانه اظهار نظر کنیم گفت: نمی توان انکار کرد که تحریم‌ها و عدم ارتباط مستمر با نهادهای بانکی بین المللی با ایران فشار زیادی را بر مردم وارد کرده است و این شرایط باید اصلاح شود.

مولایی افزود: مسائل سیاسی و کارشناسی باید از هم جدا شوند. وقتی نهادی، نظر کارشناسی دولت را در پیوستن به این لوایح نمی‌پذیرند نشان می دهد که این موضوع را سیاسی کرده است.

این استاد حقوق بین الملل با بیان اینکه FATF ضرورت پیشرفت هر کشوری است، گفت: ماندن پشت در FATF به مثابه طرد شدن از مناسبات اقتصاد جهانی و عقب ماندن از مرزهای توسعه و پیشرفت خواهد بود. البته عبور از آن الزاماً به معنی بهتر شدن اوضاع و رونق اقتصادی نیست، زیرا توسعه و پیشرفت نیازمند مؤلفه‌های دیگری چون شفافیت، بهبود محیط کسب و کار، بهبود مراودات بین‌المللی، توسعه نیروی انسانی هم هست.

مولایی عنوان کرد: ماندن در لیست سیاه FATF به لحاظ حقوقی و عملیاتی فضاهای فعالیت خارج از تحریم را هم مسدود می کند.

تخت‌روانچی:

ایران به صلح، ثبات و توسعه افغانستان متعهد است

نماینده دائم ایران در سازمان ملل متحد گفت: جمهوری اسلامی ایران برای کمک به استقرار صلح، ثبات و توسعه در افغانستان متعهد است.

به گزارش ایسنا، مجید تخت‌روانچی در نشست شورای امنیت که با موضوع افغانستان برگزار شد، افزود: ایران و افغانستان دارای پیشینه‌های مشترک مذهبی، فرهنگی، زبانی و تاریخی هستند و ثبات، توسعه اجتماعی ـ فرهنگی و رشد اقتصادی ما نیز در هم تنیده و تقویت کننده یکدیگر است.

وی یادآور شد: همان‌طور که رئیس جمهوری ایران اظهار داشتند، ما ثبات افغانستان را همانند ثبات خود قلمداد می‌کنیم.

نماینده دائم ایران در سازمان ملل متحد ادامه داد: چند دهه ناامنی و بی‌ثباتی در افغانستان تنها از طریق یک روند جامع و فراگیر صلح بین افغان‌ها شامل تمام جناح‌ها از جمله طالبان و برخوردار از حمایت همسایگان و شرکای منطقه‌ای و بین‌المللی، پایان می‌یابد.

تخت‌روانچی اضافه کرد روند صلح باید دستاوردهای گذشته به ویژه قانون اساسی کنونی، حق تعیین سرنوشت مردم از طریق انتخابات، حق زنان و اقلیت‌های قومی و مذهبی و همچنین تعهد به مبارزه با تروریسم را حفظ و تقویت کند.

وی تاکید کرد: گفت‌وگوهای صلح و خشونت نمی‌توانند به موازات هم ادامه یابند و طالبان در واکنش به حسن نیت دولت افغانستان در مذاکرات صلح، باید حملات خود علیه نیروهای دفاعی و امنیتی افغانستان را متوقف کند.

سفیر ایران در سازمان ملل متحد خاطرنشان کرد: ما از مذاکرات صلح حمایت می‌کنیم و معتقدیم که پایان موفقیت‌آمیز آن منوط به انعطاف و صبر همه طرف‌ها و ترجیح دادن منافع مردم افغانستان بر سایر منافع است.

تخت‌روانچی افزود ایران همچنان خواستار درگیر شدن جدی‌تر سازمان ملل در روند صلح افغانستان بوده و حاضر است، در هماهنگی با آن سازمان، به موفقیت این روند کمک کند. وضعیت امنیتی افغانستان، به ویژه به دلیل حملات تروریستی از جمله توسط داعش که حضور آن تهدیدی جدی است برای امنیت افغانستان و منطقه، همچنان نگران کننده است.

وی از حضور نیروهای خارجی نیز به عنوان جلوه‌ای از دخالت خارجی و یکی دیگر از منابع بی ثباتی افغانستان نام برد.

نماینده دائم ایران در سازمان ملل متحد افزود: با این وجود، همان طور که بسیاری از کشورها تاکید کرده‌اند، خروج آنها باید برنامه‌ریزی‌شده و مسئولانه باشد و نباید به خلاء امنیتی در افغانستان منجر شود. بر این اساس، همزمان با خروج نیروهای خارجی، باید از نیروهای نظامی و امنیتی افغانستان حمایت و توان آنها تقویت شود.

تخت‌روانچی اضافه کرد کمک‌های موثری نیز باید به افغانستان در مبارزه با تولید و قاچاق غیرقانونی مواد مخدر به عنوان منبع تامین مالی تروریسم و سایر جرایم ارائه شود.

وی یادآور شد: صلح پایدار در افغانستان نمی‌تواند بدون ارتقای شرایط اقتصادی آن که نیازمند حمایت قوی منطقه‌ای و بین‌المللی است، برقرار شود و به نوبه خود، ایران علاوه بر میزبانی بیش از سه میلیون افغان با وجود جنگ اقتصادی آمریکا، همکاری‌های اقتصادی خود را با افغانستان تقویت کرده است.

سفیر جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل متحد از اتصال افغانستان به عنوان کشور محصور در خشکی، به دریاهای آزاد و نیز دیگر کشورها از طریق بندر چابهار ایران، به عنوان یک نمونه برجسته از همکاری نزدیک دو کشور یاد کرد.

تخت‌روانچی تصریح کرد هفته گذشته شاهد افتتاح راه آهن خواف-هرات بودیم که راه آهن افغانستان را از طریق ایران به اروپا متصل می‌کند، رئیسان جمهوری هر دو کشور آغاز آن را یک رویداد تاریخی خواندند که همکاری های اقتصادی دوجانبه و منطقه‌ای را بیش از پیش تقویت می‌کند و بنیادهای صلح و ثبات با دوام در افغانستان را ارتقا می‌بخشد. وی تاکید کرد جمهوری اسلامی ایران متعهد است که از طریق توسعه بیشتر روابط دو ملت برادر، به ایجاد یک افغانستان امن‌تر و مرفه‌تر کمک کند.

بدون حل مسئله FATF بازگشت آمریکا به برجام هم گره‌ای را باز نمی کند

یک دیپلمات پیشین با بیان اینکه بدون حل مسئله FATF با بازگشت آمریکا به برجام گره‌ای از مسائل کشور باز نمی‌شود، تاکید کرد: عدم عضویت در FATF موجب شده تا مبادلات تجاری و همکاری اقتصادی ایران با کشورهای همسایه و دوستان هم با سختی و کندی همراه باشد.

«عبدالرضا فرجی‌راد» در گفت‌وگو با ایرنا، با اشاره به موافقت رهبر معظم انقلاب با بررسی مجدد لوایح مرتبط با FATF در مجمع تشخیص مصلحت نظام گفت: موافقت رهبر انقلاب با درخواست دولت برای بررسی مجدد FATF در مجمع تشخیص مصلحت نظام از اهمیت زیادی برخوردار بوده و حاکی از به وجود آمدن یک شرایط جدید و افزایش امیدواری برای بهبود مناسبات با نهادهای مالی و بانکی دنیا است.

وی ادامه داد: قبلا مهلت بررسی پیوستن ایران به دو لایحه کنوانسیون پالرمو و تامین مالی تروریسم – که از مقدمات قرار نگرفتن در لیست سیاه FATF بود – در مجمع تشخیص مصلحت نظام به پایان رسیده بود و موافقان FATF هم در مجمع تشخیص مصلحت نظام در اقلیت بودند که اتفاقات جدید می‌تواند موجب تقویت جایگاه این افراد و بهبود نگاه عضویت به FATF شود.

این تحلیلگر مسائل سیاست خارجی با بیان اینکه درخواست دولت برای بررسی مجدد موضوع FATF در مجمع تشخیص مصلحت نظام بی ارتباط با شکست ترامپ در انتخابات ریاست جمهوری آمریکا نیست، اظهار داشت: حدود یک ماه دیگر ریاست جمهوری ترامپ به پایان می‌رسد و دولت جدیدی در کاخ سفید مستقر می‌شود. این در حالی است که بایدن به عنوان رئیس‌جمهور جدید از بازگشت آمریکا به برجام سخن گفته است.

به گفته فرجی‌راد، خروج آمریکا در دوران ترامپ از توافق هسته‌ای و بازگشت ایالات متحده به برجام در دوران بایدن نیازمند کلیدی است که به دری زده شود تا قفل موجود باز شده و ایران و آمریکا در قالب گروه ۵+۱ با یکدیگر گفت‌وگو کنند.از این جهت FATF کلیدی است که می‌تواند قفل عدم گفت‌وگوی موجود میان ایران و آمریکا را باز کند. وی ادامه داد: باید دری باز شود تا گفت‌وگوها در مورد برجام یا مذاکرات احتمالی درباره برجام نتیجه‌بخش شده و بن‌بستی که هم‌اکنون در عرصه مبادلات مالی و بانکی ایجاد شده است، را باز کند.

سفیر اسبق ایران در نروژ و مجارستان با بیان اینکه مسکو و پکن که از دوستان تهران هستند، خواستار حل مسئله FATF شده بودند، تصریح کرد: بازگشت احتمالی آمریکا به برجام، شکست سیاست فشار حداکثری، وضعیت کنونی اقتصاد کشور و ضرورت برقراری مجدد مناسبات بانکی بین‌المللی موجب می‌شود که با خوش‌بینی بیشتر و بهتر نسبت به قبل موضوع FATF در مجمع تشخیص مصلحت نظام بررسی شود. فرجی‌راد درباره ضرورت پیوستن ایران به FATF هم خاطرنشان کرد: برجام و ضرورت پیوستن مجدد آمریکا به آن، بیشتر اهمیت اقتصادی دارد؛ از این نگاه که بازگشت واشنگتن به توافق هسته‌ای موجب کاسته شدن و از بین رفتن فشارهای اعمال شده علیه ایران در می‌شود و ایران می‌تواند ضمن سر و سامان بخشیدن به وضعیت اقتصادی‌اش، مبادلات تجاری و همکاری‌های اقتصادی‌اش را مجدد برقرار کند.

وی با تشریح اهمیت FATF ابراز داشت: در صورتی که تحریم‌ها لغو شده، ایران قادر به فروش نفت شده و محدودیت‌های ایجاد شده هم از بین برود، آنگاه ایران برای مبادلات تجاری و دریافت مطالبات خود از کشورهای دیگر و همچنین دریافت پول نفت خود، نیازمند برقراری روابط بانکی و مالی است اما اکنون سد بزرگ و محکمی به لیست سیاه FATF وجود دارد که انجام مبادلات مالی و برقراری روابط بانکی را اگر غیرممکن نکند، دشوار و با هزینه‌های زیاد می‌کند.

این استاد ژئوپولتیک دانشگاه افزود: اکنون از برخی کشورها مانند عراق، کره جنوبی، هند، چین و... مطالباتی دارد که این کشورها هنوز پول ایران را پس ندادند. بخشی از این مسئله به خاطر تحریم‌ها بوده اما بخشی هم به خاطر قرار داشتن ایران در لیست سیاه FATF بوده که به روابط بانکی ایران و دنیا قفل زده است. فرجی‌راد با تاکید بر اینکه اهمیت پیوستن ایران به FATF در باز شدن قفل روابط بانکی است، بیان کرد: هر چقدر هم ایران تحریم نباشد و ایران بتواند نفت خود را آزادانه بفروشد، هر چقدر هم که ایران خرید و فروش کالا و خدمات داشته باشد اما تا وقتی روابط بانکی‌اش قفل باشد، تفاوتی در شرایط آن ایجاد نمی‌کند.

وی با بیان اینکه بدون حل مسئله FATF برگشت آمریکا به برجام گره‌ای از مسائل کشور باز نمی‌شود و رفع تحریم را در عمل نخواهیم داشت، یادآور شد: اکنون ایران به خاطر عدم عضویت در FATF هزینه‌هایی را می‌دهد که پرداختن این هزینه‌ها آن هم در شرایط اقتصادی کنونی معقول به نظر نمی‌رسد و حتی موجب شده تا مبادلات تجاری و همکاری اقتصادی ایران با کشورهای همسایه و دوستان خود هم به سختی و کندی همراه باشد.

سرمقاله

تجدید یا تجدیدپذیر؟!

■ دکتر هاشم اورعی
استاد دانشگاه صنعتی شریف

در هفته گذشته شاهد دو رویداد مثبت در زمینه انرژی تجدیدپذیر بودیم. در وبینار «آینده انرژی تجدیدپذیر» که توسط دانشگاه صنعتی شریف و اتحادیه انجمن های علمی انرژی ایران برگزار گردید، ۱۲۵۰ نفر از کارشناسان و فعالان صنعت انرژی تجدیدپذیر در داخل و خارج کشور ثبت نام کردند که در نوع خود بی نظیر بوده و نشان دهنده سطح بالای مطالبات مردمی در توسعه این بخش می باشد.

در دو قرن اخیر با انقلاب صنعتی و پیدایش نفت، جهان همواره شاهد افزایش تقاضا و محدودیت عرضه در بخش انرژی بوده است. لیکن برای اولین بار در تاریخ شاهد آنیم که علیرغم افزایش جمعیت و درآمد جهان، تقاضای انرژی نه تنها افزایش نیافته بلکه تا نیمه قرن جاری میلادی کمی هم کاهش خواهد یافت. چنین تحول عظیمی در صحنه انرژی جهان که کارشناسان از آن به عنوان"گذار انرژی" نام می برند در تاریخ بی سابقه بوده و دلایل اصلی آن توسعه فناوری به ویژه در انرژی تجدیدپذیر، کاهش هزینه به دلیل استفاده از اقتصاد مقیاس، افزایش بازدهی و توجه بیشتر به تغییرات اقلیمی است. کارشناسان بر این عقیده اند که تا نیمه قرن جاری سهم انرژی تجدیدپذیر از ۵ درصد فعلی به بیش از ۵۰ درصد افزایش خواهد یافت.

ویروس کرونا نیز نقش عمده ای در تحول پیش رو در صحنه انرژی ایفاء کرده است. کاهش فعالیت های اقتصادی منجر به پایین آمدن تقاضا و در نتیجه کاهش شدید قیمت نفت در بازارهای جهانی شد به طوریکه تقاضای جهانی نفت در سال ۲۰۱۹ به اوج رسیده و از این به بعد شاهد روند نزولی آن خواهیم بود.

اما در صحنه انرژی ایران چه خبر است؟ افزایش دایمی تقاضا به دلیل بی توجهی کامل به بهینه سازی، عدم بکارگیری فناوری پیشرفته، نقش پررنگ دولت، به فراموشی سپردن مسایل زیست محیطی و لزوم مقابله جدی با تغییرات اقلیمی کار را به جایی رسانده که بارزترین ویژگی های سیستم انرژی کشور ناپایداری و آشفتگی است. در شرایطی که دولت بخش انرژی را در انحصار کامل خود گرفته یعنی از عملیات اکتشاف برای یافتن ذخایر جدید تا پرسنل جایگاه های سوخت همه و همه تحت امر دولتند، چگونه می توان انتظار تحول داشت؟ در جهان امروز چرا باید تولید، انتقال و توزیع برق در اختیار دولت بوده و وزارت نیرو به ایفای نقش اول در نمایش خصوصی سازی بپردازد.

بیماری کووید ۱۹ و تاثیرات شگرف آن بر اقتصاد جهان، اهمیت مقابله جدی با تغییرات اقلیمی و بالاخره انتخاب جو بایدن به عنوان رئیس جمهور آمریکا شرایطی را پدیدآورده که در آینده نه چندان دور تولید برق توسط نیروگاه های با سوخت فسیلی با جرایم مالی سنگین مواجه شده و بار تولید بخش قابل توجهی از برق مورد نیاز بر دوش نیروگاه های تجدیدپذیر خواهد افتاد. درحالیکه جهان به سرعت در حال توسعه صنایع انرژی بادی و خورشیدی است ما مطابق معمول کار را که همان توسعه زنجیره تامین است رها کرده و به ایجاد سازمان های جدید، گماردن مدیران کل و جزء، دفتر و دستک و صد البته لشکری از کارکنان دولت بسنده کرده ایم. باید پرسید چنانچه سازمان های عریض و طویلی چون بهینه سازی مصرف سوخت، مصرف برق، انرژی تجدیدپذیر و بسیاری موارد مشابه وجود نداشتند چه اتفاقی می افتاد؟ کشوری که سهم انرژی تجدیدپذیر آن نزدیک به صفر است و شدت مصرف انرژی آن در همه بخش ها از جمله بالاترین های جهان است چه نیازی به سازمان هایی برای توسعه انرژی تجدیدپذیر و بهینه سازی مصرف انرژی دارد؟ این روزها که بحث بودجه در مجلس مطرح است چه خوب است اگر نمایندگان ملت به وظیفه خود عمل نموده و با قراردادن منافع ملی در راس امور آینده کشور را فدای دوران نمایندگی خود نکنند. حال که دولت در ماه های آخر کار خود قرار دارد و نمیتوان انتظار ابتکار عمل و خلاقیت از قوه مجریه داشت کاش قوه مقننه در اقدامی شجاعانه دولت را از هر گونه سرمایه گذاری در ساخت نیروگاه حرارتی جدید منع کند.

ناپایداری در بخش انرژی آنجا نمایان می شود که با آغاز فصل سرما شبکه گاز کشور امکان تامین سوخت مورد نیاز نیروگاه ها را نداشته و سوخت جایگزین مورد استفاده قرار می گیرد که مهمترین مشکل آن افزایش قابل توجه آلایندگی است. با آغاز فصل گرما هم شبکه برق کشور علیرغم رکود حاکم بر بخش صنعت توان تامین برق مورد نیاز را نداشته و برق بخشی از صنایع قطع می شود. از سیستم مدیریتی ای که آسان ترین راه حل را در عدم تامین انرژی مورد نیاز صنایع در تابستان و زمستان می بیند، یعنی ظاهر را به باطن ترجیح داده و منافع بلندمدت کشور را فدای جلب رضایت مردم برای چند صباحی دیگر می کند چگونه می توان انتظاری به جزء نرخ رشد اقتصادی منفی طی سه سال متوالی داشت؟

تاسف بارتر اینکه در شرایطی که بخش انرژی کشور به شدت ناپایدار بوده و در آشفتگی کامل بسر می برد، وزارت نیرو ژست تجدیدپذیری گرفته و با وارونه جلوه دادن واقعیات موفقیت خود را به رخ می کشد. در همین شرایط، بخش خصوصی که قرار است بار توسعه انرژی تجدیدپذیر یعنی ایجاد مزارع بادی و خورشیدی را بر دوش بکشد با صراحت تمام اعلام می کند که بزرگترین مانع در این مسیر وزارت نیرو و سازمان های متبوع بوده و انرژی تجدیدپذیر عملاً به تعطیلی کشانده شده است.

انتظار می رود در اقدامی حداقلی کمیته ای متشکل از خبرگان و کارشناسان بی طرف با مشارکت انجمن های علمی فعال در این زمینه تشکیل شده و ضمن ارزیابی شرایط واقعی در بخش انرژی تجدیدپذیر کشور به آسیب شناسی و شناسایی دلایل عدم توفیق در این بخش بپردازد.

مخلص کلام اینکه بازنگری اساسی در بخش انرژی کشور، کاهش نقش دولت، اصلاح اقتصاد انرژی و توسعه انرژی تجدیدپذیر اقداماتی ضروریست که نمی توان آن را نادیده گرفت و در صورت ادامه روند فعلی در آینده نزدیک شاهد فروپاشی سیستم انرژی و عواقب وخیم اقتصادی، اجتماعی و امنیتی آن خواهیم بود. و بالاخره چنانچه بخواهیم کارنامه وزارت نیرو را در بخش انرژی تجدیدپذیر ارزیابی کنیم، قطعاً نمره قبولی نگرفته و با ارفاق زیاد تجدید خواهد شد!

شناسنامه

جهان اقتصاد
نخستین روزنامه اقتصادی ایران با روش خبری، تحلیلی تأسیس: ۱۳۷۰

■ صاحب امتیاز: مؤسسه رسانه گستر ساده
ثبت شده به شماره ۱۳۸۹۹ ثبت شرکت‌های تهران
http://www.rgs.org.ir
saeed.taghipoor@jahaneghtesad.com
■ مدیر مسئول: سعید تقی‌پورچنگیز
■ سردبیر: مهدی زاهدی
■ مدیرامور اجرایی و مالی: الهام معظمی گودرزی ■ مدیر بازرگانی: ملیحه مکرمی
■ هیئت تحریریه: علی شفائی ■ مرتضی ابراهیمی ■ مهناز اسماعیلی ■ گلناز پرتوی مهر
■ عکاس: مسعود روستا ■ گرافیک و صفحه آرائی: عطیه نوبخت
■ مدیر فناوری اطلاعات: مریم فجر
■ نشانی: ایران، تهران، خیابان مفتح جنوبی، پایین‌تر از میدان هفتم‌تیر، کوچه گوهر درخشان، شماره ۷
■ کد پستی: ۱۵۷۳۷۴۶۵۱۱ ■ تلفن: ۸۷۱۷۱۰۰-۰۲۱ ■ نمابر (فکس) تحریریه: ۸۶۰۷۰۹۸۲-۰۲۱
■ نمابر (فکس) امور اداری و آگهی‌ها: ۸۸۸۲۲۹۱۰-۰۲۱
■ سامانه پیامک روابط عمومی: ۰۹۳۵۳۷۸۳۷۲۳ ■ سامانه پیام کوتاه خبری: ۸۷۱۷۷۰۰۰-۰۲۱
■ پایگاه اطلاع رسانی روزنامه: http://www.jahaneghtesad.com
■ رایانامه (ایمیل) روابط عمومی: info@jahaneghtesad.com
■ چاپخانه: چاپ گلریز ■ نشانی چاپخانه: ایران، تهران، بزرگراه فتح، بعد از میدان شیر پاستوریزه، خیابان فتح ۱۷، شماره ۲
■ پخش سراسری: احمد جاری ■ تلفن: ۰۹۱۲۲۱۳۱۰۰۹
■ امور مشترکین دفتر مرکزی: ساختمان مرکزی روزنامه ■ تلفن داخلی ۳۱۰
■ جهان اقتصاد عضو تشکل‌های صنفی «انجمن صنفی مدیران روزنامه‌های غیر دولتی»، «انجمن مدیران نشریات ایران» و «تعاونی مطبوعات کشور» است.
■ روزنامه جهان اقتصاد توانسته است در آخرین رتبه بندی روزنامه‌های کشور با کسب ۶۱/۳۴ امتیاز به رتبه ۹ در میان روزنامه‌های خصوصی کشور و رتبه ۲۱ در میان کل روزنامه‌های ایران دست یابد.
■ دارای گواهینامه استاندارد ISO 9001:2015
■ گواهینامه iso توسط شرکت بهبود صنعت مهرگان صادر شده است.
■ روزنامه جهان اقتصاد را در شبکه‌های زیر دنبال کنید:
■ توییتر: https://twitter.com/jahaneco
■ اینستاگرام: https://www.instagram.com/jahaneco
■ تلگرام: https://telegram.me/jahaneghtesad
■ فیسبوک: https://www.facebook.com/jahaneco
■ آپارات: http://www.aparat.com/jahaneghtesad
■ یوتیوب: https://youtube.com/channel/jahaneco

شهادت نامه

منشور اخلاقی جهان اقتصاد

جامعه انسانی جز براساس عدل قوام و دوام نمی‌یاب